

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH
REPUBLICY WĘGIERSKIEJ

Pan Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych RP

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Rzeczpospolita Polska parę dni temu, 11-go listopada obchodziła święto odzyskania niepodległości, którym to aktem politycznym Polska po 123 latach rozbiorów w 1918 roku powróciła na mapę Europy. Węgry wśród pierwszych nawiązały oficjalne dyplomatyczne stosunki z wolnym już krajem. Nie było to przypadkowe i dalece nie bez powodów zakorzenionych w dziejach.

Podstawą wspólnoty interesów i częstych powiązań dynastycznych dwóch graniczących ze sobą przez stulecia średniowiecznych królestw były podobne uwarunkowania geopolityczne, co w oczywisty sposób wiązało się z regularnymi kontaktami dyplomatycznymi. Po trzykrotnym rozbiorze Polski przedstawiciele węgierskiej polityki – w tym posłowie do parlamentu – w postanowieniach i deklaracjach wiele razy występowali w obronie polskich ruchów wolnościowych. Po zakończeniu I wojny światowej, na jesieni 1919 roku – jeszcze przed zawarciem traktatu wersalskiego – rządy Węgier i Polski w jednym niemal czasie poczyniły kroki ku nawiązaniu stosunków dyplomatycznych. Kiedy latem 1920 roku Polska była zagrożona agresją sowiecką, węgierska dyplomacja zdołała w końcu zapewnić pomoc w zakresie zaopatrzenia w broń znajdującego się w tarapatkach pod Warszawą wojska polskiego, przyczyniając się tym do militarnego zwrotu znanego w Polsce jako „Cud nad Wisłą”.

W okresie międzywojennym interesy polityki zagranicznej Polski i Węgier różniły się pod wieloma względami, ale w obydwu krajach pielęgnowano bogate dziedzictwo historyczne przyjaźni w dobrze funkcjonujących ramach społeczeństwa obywatelskiego.

We wrześniu 1939 roku Węgry odrzuciły udział w operacjach wojskowych przeciwko Polsce i odmówiły wojskom niemieckim przejście przez terytorium kraju oraz nie zerwały stosunków dyplomatycznych z Polakami. Tymczasem około 100 tysięcy polskich uchodźców wojskowych i cywilnych szukało i znalazło schronienie na ziemi węgierskiej. W Budapeszcie działał jeden z zagranicznych ośrodków polskiej podziemnej służby kurierskiej. Do maja 1940 roku państwo węgierskie przemykało oczy nad tym, że tysiące polskich żołnierzy uciekało od nas do Francji, by tam przyłączyć się do nowo zorganizowanej Armii Polskiej.

To polskie rozruchy i zmiany wywołały wiec demonstrację sympatii 23 października 1956 r. w Budapeszcie, która jeszcze tego samego dnia wieczorem przerodziła się w rewolucję. Węgierska rewolucja znalazła ogromny oddźwięk w społeczeństwie polskim. W Warszawie i w całej Polsce odbyły się wiece sympatii popierające Węgrów, a po drugiej agresji sowieckiej zorganizowano szeroko zakrojone akcje pomocy dla węgierskiego społeczeństwa: jak później okazało się było to po każdym względem największe wsparcie zagraniczne.

Po 1956 roku bardziej wolna atmosfera polskiego życia intelektualnego zaszczerpiła się także w sposobie myślenia niezależnych intelektualistów na Węgrzech. Poszczególne ruchy opozycyjne i inicjatywy obywatelskie szybko znalazły kontakty w Polsce. Wiele informacji przedostało się z Węgier do polskiego drugiego obiegu. Dawały i zyskały impuls one do likwidacji dyktatury.

Węgry i Polska razem stały się pełnoprawnymi członkami NATO i Unii Europejskiej. Współpraca węgiersko-polska w strukturach organizacyjnych tych instytucji jest ciągła i efektywna. Prezydencja węgierska UE obejmie pierwsze półrocze 2011 roku, a nasz kraj przekaże sztafetę Polsce 30 czerwca 2011 roku.

Zgodnie z uroczystym postanowieniem polskiego Sejmu i węgierskiego Zgromadzenia Narodowego od 2007 roku 23 marca jest Dniem Polsko-Węgierskiej Przyjaźni. Z tej okazji w każdym roku, na zmianę w miejscowościach polskich i węgierskich, odbywają się uroczystości z udziałem Prezydentów obydwu państw.

Sięgające tysiąc lat wstecz jedyne w swoim rodzaju nasze stosunki potwierdzają, że bogate zasoby energii przyjaźni zasilane są również przez wspólny interes. Wspólny interes i solidarność – to kluczowe słowa Unii Europejskiej oraz ideowe filary wspierające jej istnienie. Przyjaźń węgiersko-polska więc nie tylko na skali światowej jest unikalna lecz uważamy, że może być traktowana jako prawzór ideowy Unii Europejskiej.

Panie Ministrze!

Proszę mi pozwolić, żebym z okazji 90-iej rocznicy odnowienia naszych stosunków dyplomatycznych dnia 19 listopada 1919 roku, za pośrednictwem Pana przekazał pozdrowienie ze szczerymi wyrazami szacunku i przyjaźni dla Polski!

/-/ Dr Péter Balázs